

Dejvizi Hirlap

Universitati
Sibiu

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Roosevelt beszéde után...

Roosevelt minapi rádióbeszédét német politikai körökben tengelyellenes kihívásnak minősítették. Berlinben már régóta tisztában vannak a washingtoni kormány politikai és diplomáciai célkitűzéseivel s ép ezért ez az újabb angolszász megnyilatkozás nem keltett meglepetést; Roosevelt, mint eddig, ezután is mindent elkövet, hogy az Északamerikai Egyesült Államokat, — a nép többségének határozott tiltakozása ellenére, — belevágja a most folyó nagy háborúba. Abba a háborúba, melyben Amerika közvetve — az Angliának nyújtott segítségével, a Szovjetunió támogatása és egyéb „ügyletei” révén — tulajdonképp már részt is vesz...

A német és olasz sajtó felhasználta a Fehér Ház újabb megnyilatkozását Roosevelt elnök eddigi tevékenységének összefoglaló ismertetésére. Berlinben és Rómában egyöntetűen megállapítják, hogy Roosevelt már a csehszlovák-kérdés óta, ahelyett, hogy egyengette volna az európai béke útjait, mindent megtejt a háborus konfliktus súlyosbítására és az ellenségeskedések kiterjesztésére. Amit pedig Roosevelt most bejelentett, már teljesen összeegyeztethetetlen a semlegességgel. Az elnök szerint ugyanis az Egyesült Államok tengeri védelmi övezete — hét tengerre terjed...

Hogyan fest a gyakorlatban ez a kijelentés? Legjellemzőbb talán Hull amerikai külügyi államtitkár értelmezése, aki az újságírók kérdésére: melyek azok a „tengeri övezetek”, ahol az Unió nem engedni meg a tengelyhatalmak hadihajóinak közlekedését? — sokkal többet mondott, mint amennyit vártak tőle. Hull ugyanis kijelentette, hogy „világjelentőségű akcióról van szó, mely arra irányul, hogy biztosítsa uralmát az összes tengeren és a tengerészek...” — befejező szavaiban pedig ehhez még hozzá fűzte, hogy „Azok a hatalmak, amelyek támogatják ezt az akció, valószínűleg állást foglalnak Roosevelt elnök kijelentésével kapcsolatban...”

A tengelyhatalmakat illeti, Berlinben és Rómában megállapították, hogy ez volt Roosevelt eddigi leghevesebb beszéde, bár alapjában véve újat nem mondott. Tekintettel arra, hogy a tenger szabadságáról a tengelyhatalmaknak meg van a maga véleménye s a hadműveleti övezetek kijelölése terén a tények beszélnek, figyelemre méltó az a rövid, de határozott kijelentés, mely ezzel kapcsolatban a Wilhelmstrassen hangzott el: „Mi fogunk határozni és nem Amerika!”

A világpolitikai élet egyébként tovább zajlik. Roosevelt legutóbbi beszédében nem tért ki Japánra s ezt egyes körök úgy magyarázták, mintha megállapodás lehetőségei nyílnának Japán és az Egyesült Államok között. Ez a feltevés azonban hírlapi kacsaanak bizonyult s maga az amerikai külügyi államtitkár sietett kijelenteni, hogy „a két állam viszonyában nem történt semmi változás”.

Londonban érkezett a moszkvai tárgyalásra kiküldött amerikai delegáció. Az amugyi és feszült nemzetközi légkört előreláthatólag még jobban elmérgesíti Amerika ama szándéka, hogy Vladivoszok kikötőjén és a Perzsa öblön keresztül növelni akarja a Szovjetunióknak juttatandó amerikai szállítmányokat, Moszkvában pedig azon fognak tanácskozni, hogyan lehetne az angolszász-amerikai együttműködést kiszélesíteni és elmélyíteni. Roosevelt moszkvai megbízottja, Harryman magától az elnöktől kapott utasításokat a megbeszélésekre vonatkozóan s bizonyára nem magánvéleményét jelezte, amikor a sajtóemberek érdeklődésére kijelentette, hogy „a Szovjetunió megsegítésére irányuló amerikai terv nincsen időhöz kötve”. Londonban azért szállt ki az amerikai bizottság, hogy az angolokkal megegyezésre jusson arra vonatkozólag: „engedje át Nagybritannia a maga számára igényelt hadianyagszármazék egy részét a Szovjetunióknak”. Mindez egyre közelebb sodorja Amerikát a háborús beavatkozáshoz.

Egy kilátások mellett teljes súlyával és higgadságával esik talba a német birodalom vezetőinek álláspontja, melyet a kellő szabadsággal így fogalmaztak meg Berlinben: „... a tengelyhatalmak felkészültek minden eshetőségre. Elhatározásuk, hogy levonják az összes következményt egy oly tényállásból, mely Roosevelt hibájából és akaratából jönne létre, hogy tudni illik belevonja a háborúba az Egyesült Államokat.” (—)

Levegőbe röpitik a bolsevisták Szentpétervár középületeit

Német hadosztály áttört egy erődítmény-vonalat

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda külföldi kiküldött munkatársa a keleti frontról adott számolójában közli, hogy Szentpétervár ellen minden eddigi arányt felülmúló hatalmas légitámadás indult. A német repülők szakadatlan hullámokban támadják a volt orosz fővárost: mindenféle méretű bombák való-

ságos özöne hull az erődökre, hadállásokra, a kikötőberendezésekre és azokra az állásokra, melyeket a szovjet hadvezetőség a Néva alsó folyásánál létesített. A német tüzérség a közelebbi ellenséges állásokat lövi. Szentpétervárott a közlekedés teljesen megszakadt. A külső vonalakon harcoló csapatok élelmiszer- és hadianyagellátása egyre nehezebbül.

Német áttörés Szentpétervár körzetében

Berlinből jelenti a Rador: Szentpétervár védelmi körzetének támadásakor szeptember tizennegyedikén egy német hadosztály áttört egy erődítmény-vonalat, melyet a szovjet csapatok elkeseredetten védelmeztek s elfoglalt egy fontos helyiséget. E német hadosztály

a harcok során huszonegy szovjet erődöt semmisített meg. Ugyanott sok szovjet harcikosai, ágyú és hordozható fegyver is elpusztult. A németek itt is sok foglyot ejtettek.

Rombol a GPU Szentpétervárott

Budapestről jelenti a Stefani-iroda: A „Virtadát” című magyar lap közli, hogy Szentpétervárott a GPU rendeletére a bolsevisták levegőbe röpitik a középületeket.

Az ipari negyedek már romokban hevernek. A bolsevisták elpusztították az utánpótláshoz szükséges hidakat és berendezéseket is. (Rador)

sok a Krimi félsziget vasutvonalai ellen nagy sikeresrel jártak, többek között egy fontos állomást is rongáltak nagykaliberű bombákkal — jelenti a Rador. — Ezenfelül a zuhanóbombázók a bolsevista erődök egész sorát rongálták meg, illetve pusztították el.

UJABB SZOVJET REPÜLŐVESZTESEGEK

Berlini Rador jelentés szerint legutóbb kilencvenhat szovjet repülőgépet semmisítettek meg a németek, ezek közül 39 légiharcban, 22 a légihárító ütegek tüzeiben, a többi pedig a földön pusztult el.

Hoover

rádióbeszédében kínos kérdéseket intézett

Roosevelthez

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Hoover, az Északamerikai Egyesült Államok volt elnöke rádióbeszédet mondott és hangoztatta, hogy az Egyesült Államoknak hatalmas védelmi eszközökről kell gondoskodniok.

Rooseveltnak az ország színe előtt felelnie kell erre a kérdésre, mert veszélyes övezetbe küldte az amerikai hadihajókat.

Ezt a háborúra vezető lépést a kongresszus sem el nem fogadta, sem el nem rendelte.

Roosevelt elnök ezt a lépését azzal indokolja, hogy amerikai hadihajókat támadás ért, amerikai kereskedelmi hajókat elsüllyesztettek s ezért szegte meg a semlegességi törvényt.

— Az amerikai hajóhad parancsot kapott: indítson tüzet... — mondotta Hoover. — Senki sem tagadhatja, hogy az esetben, ha az Egyesült Államok folytatja ezt a politikát, azzal végzi, hogy háborúba kell küldeni fiait. Az Egyesült Államok hadbalépése azonban csak a kongresszus jóváhagyásával lehetséges. (Rador)

Pavelits Ante dr.:

Az elnyomatás ideje nem tér vissza soha...

A horvát államvezető az új európai rend és Horvátország győzelméért folyó harcban a horvát nép rendíthetetlen együttműködését hangoztatta

Zágrábról jelenti a Német Távirati Iroda: Pavelits Ante dr. horvát államvezető az Usztasa-mozgalom kipróbált tagjainak kitüntetésé alkalmából mondott beszédében hevesen támadta a bolsevizmust.

— Horvátország törhetetlen erővel nagy szövetségi oldalán áll, — mondotta a horvát államvezető — és a horvát nép büszke arra, hogy véráldozatával

hozzájárulhat az új rendért folytatott harchoz, mely egyben saját szabadságát is jelenti. Az elnyomatás ideje már nem tér vissza soha. Minden horvát kész életét áldozni a szövetségesek és Horvátország biztos győzelméért, mely az utánunk következő nemzedékek számára boldogabb jövőt teremt. (Rador)

A madridi Alcazar írja;

Roosevelt óriási veszélyt jelent Délamerika számára

Madridból jelentik: Az „Alcazar” című spanyol lap Roosevelt magatartásával foglalkozva megállapítja, hogy az enlök a Malvine és Trinidad sziget-csoport elfoglalásán törli a fejét. Ha ez megvalósulna, — írja a spanyol lap, — Anglia és az Észak-amerikai Egyesült Államok kizárólagos jogra tenének szert a délamerikai gyarmatokat illetőleg.

A továbbiakban az „Alcazar” hangsúlyozza,

hogy Roosevelt végleg eltért a Monroe-elvtől és óriási veszélyt jelent Délamerika számára.

Befejezésül a lap megállapítja, hogy Latin-Amerika egyetlen ellensége most: Samu nagybácsi, aki a világtörténelem e sorsdöntő pillanataiban, unokatestvérével, John Bullal együtt, titokzatos és gyanus ügyletekkel foglalkozik. (ESS.)

Heurteaux francia ezredes fiát Párisban ismeretlen tettesek gépkocsin elhurcolták

Párisban a Trocadero negyedben ismeretlen tettesek gépkocsin elrabolták Heurteaux ezredes fiát és mielőtt bárki megakadályozhatta volna a tetteseket, elrobogtak. A francia rendőrség erőlyes nyomozást indított a titokzatos emberrablók leleplezésére. A

Paris Soir, melynek hírére a Rador közli, ezzel kapcsolatosan azt kérdezi, nem-e politikai büntényről van szó, tekintettel arra, hogy Heurteaux, a múlt háboru francia Kígi-hőse, a francia frontarcosok légiójának alelnöke.

Délamerikai hitbuzgalmi lap állást foglalt a kommunizmus veszedelme ellen

Buenos Airesből jelentik: Az El Pueblo című katolikus napilap kiadásában megjelenő Pro Familia című hetilap legutóbbi számában ezeket írja:

Aki nem hisz a kommunista veszély nagyságában, aki ezt más hasonló pogány, de korántsem olyan ártalmas, istentagadó és romboló ideológiával hasonlítja össze, aki nem küzd a világ első számú ellensége ellen, meg-

érdemli, hogy a bolsevizmus tüzbélyegével jelöljék meg.

A tényleges veszélyek között legnagyobb a mindennütt jelenlevő kommunizmus.

Ha a Szovjet győz, a világkommunizmus uralma következik.

A demokrata liberalizmus és a liberális demokrácia nem állhat szembe a kommunista győzelemmel, mert ezek akkor már elvesztették a háborút. (ESS.)

Hat jégkorszak volt már Európa északi felén

Az utolsó jégkorszak hatezer év előtt volt és akkor a mai Bánságot és Erdélyt is hó és jég borította

Megírta a „Déli Hírlap”, hogy Nieschner dr. dán tudós szerint Európát újabb jégkorszak fenyegeti.

Hogy mi a jégkorszak, azt már a neve is megmondja. A sarkvidéki jégmező egyre lejjebb ereszkedik Dél felé és lassankint olyan területeket is ellep, amelyek ma mérsékelt időjárás uralkodik. A jégkorszakban a mostani buzatermő vidékek hó és jég alá kerülnek. Elpusztulnak a kertek, rétek, erdők és mindenütt csak a tél fehérsége és hidege uralkodik.

A földgömb életével foglalkozó tudósok — geológusok — kutatásai megállapították, hogy

földgömbünk északi felén, amelyen Európa is fekszik, eddig már hat jégkorszak volt.

A rettenetes korszak végével a hó és a jég határa ismét visszahúzódik északra, felszabadulnak a dermesztő fagy által elpusztított területek, újból kizöldel a moha, a fű, nőni kezdenek a különböző virágok, tápláló növények, erdők keletkeznek és a hőmérséklet fokozatosan emelkedik. Az emberek, akiket a jég mindegyere délebbre és barlangokba kerget, visszatérnek az ismét enyhe éghajlatuakká vált tájékokra és megint megkezdik a földművelést, a kultúrát.

Európában az utolsó — hatodik — jégkorszak körülbelül Krisztus születése előtt négyezer esztendővel, tehát mai időszámításunkat tekintve majdnem hatezer évvel, ért véget.

A jégkorszakban a mai Bánságot és Erdélyt, továbbá Moldvát és Munteniát is jég és hó borította.

Semmiféle élőlény nem létezhetett itt és pedig nemcsak a kibírhatatlan hideg miatt, hanem azért is, mert semmiféle táplálékot nem lehetett. Amikor aztán a jégkorszak felé a hó és a jég olvadni kezdett, a jégterületek déli részein nagy tavak és tengerek keletkeztek. A Bánság és Erdély nagy része tengerfenékké lett és ez a tenger a mai Orsova vidékéig ért. Aztán kiszáradtak, vagy teljesen kiszáradtak az egyes tavak és fokozatosan lefolyt a nagytengerbe beltenger is. A rengeteg vizet a Duna vezette le, amely akkor olyan széles lehetett, hogy egyik partjáról a másikra nem lehetett látni. A legutolsó jégkorszak élő tanújaként itt van a Duna, valamint annak minden mellékfolyója, a Tisza is, továbbá az ebbe ömlő Maros.

Kiderítették a geológusok azt is, hogy a jégkorszak váltakozva lép föl a földgömb két felén.

Amikor Északon megszűnik megkezdődik a déli felén

Kiszámították, hogyha van egy 21.000 éves időszak, amelynek egyik felében az északi, másik felében a déli földgömbön van nagyobb meleg. A nagyobb hőmérséklet tehát minden 10.500 évben váltakozik a két félgömbön. Az egyenlítő tájékan természetesen mindig egyforma hőség marad. Jelenleg a déli földgömb déli sarkvidéke körül sokkal-sokkal nagyobb területen van hó és jég, mint az északi sarkvidék körül. Számítások szerint a déli földgömbön

a mostani jégkorszak Krisztus előtt 4002-ben kezdődött és tartani fog Krisztus után 6498-ig.

A déli jégkorszak idején állandó hó és jég lesz Ausztrália egész területén, Délamerika és Afrika jó részén, befagynak majd a déli óceánok és tengerek is. Ehhez még egy-két ezer esztendő szükséges azonban.

Krisztus után 6498 után aztán kicsit billen majd a földgolyó tengelye és akkor ismét a déli félgömbre megy át a több meleg és az északnak jut a nagyobb hideg. Ezzel aztán megkezdődik majd Európában a hetedik jégkorszak, amelyet Nieschner dr. számításai előre kilátásba helyeznek. Ez a hetedik európai jégkorszak Krisztus után a 11.748-ik évben éri el majd tetőpontját és

akkor majd nálunk ismét cupa hó és jég lesz minden.

Hogy az ember a mai és a jégkorszak kezdetéig még hátralevő négyezernél több esztendőben tovább fejlődő kultúra eszközeinek segítségével képes lesz-e a jégkorszakkal dacolni és nem lesz-e kénytelen mai lakhelyét elhagyni, azt még nem tudjuk. Valószínűnek látszik azonban, hogy az emberiség megküzdi majd a jégkorszakkal és nem menekül el előle, hanem modern találmányaival gondoskodik lakásainak megfelelő építéséről s fűtéséről és táplálékainak vegyszertől előállításairól. Ami pedig a közlekedést illeti, addig a repülőgépek még inkább tökéletesedni fognak. Különben is valószínűleg rakéták fogják a forgalmat lebonyolítani. Tehát a hetedik jégkorszak sivárrá váló területein lakó emberek megkaphatnak majd mindent, amire szükségük lesz, olyan országokból — előszörban a déli félgömből — amelyek nem kerülnek hó és jég alá

Azonban sem a mai, sem az utána következő egy-néhány nemzedéknek nem kell, hogy aggodalma legyen az eljövendő újabb jégkorszak miatt. Ne fájjon a fejünk 1941-ben, hogy mi lesz majd 6498-ban!

Zéta

Távlatok

ROOSEVELT ÉS CHURCHILL legutóbbi találkozásának alkalmával történt megállapodások részleteit már teljes terjedelmében közli az angol-amerikai hivatalos jelentés. Eszerint négy főkérdést vitattak meg. Először megfogalmazták a nyolc pontot, másodsor megtárgyalták a szovjetnek adandó segílyt, harmadszor megállapodtak a Japánnal szemben ezután követendő politikában, végül általános tehnikai kérdéseket vitattak meg. Teljesen újdonság jellegével bír a második kérdés, mert eddig úgy értesült a sajtó, hogy Japánról nem is volt szó Roosevelt és Churchill között. A legutóbbi közlemény szerint azonban Japán is szőnyegre került és a tárgyalások abban csuesodtak ki, hogy meg kell akadályozni a háborunak a Csendes-óceánra vonatkozó kiterjedését s erre való figyelemmel a legmesszebbmenő engedélyeket kell tenni Japánnak.

A SPITZBERGÁKRA KÜLDÖTT KANADAI CSAPATOK már utolsó emberig eltávoztak onnan. Azt azonban még nem lehet tudni, hogy a brit és norvég csapatrészek, amelyek egyidejűleg jelentek meg a szigeten, ott vannak-e még mindig, vagy már szintén eltávoztak őket. Miután a vállalkozást kanadaiak vezették és már a sziget bányászait is Angliába vitték, valószínűleg nem szállták meg véglegesen a Spitzbergákat, hanem csak egy szabotázsállalkozás történt. Így összeomlott az a vélelem, hogy az angolok a magas Északon támaszpontot létesítenek. De majdnem lehetetlenül tesz minden ilyen kísérletet a földrajzi helyzet is, mert a Spitzbergák ötszázhetven kilométernyi távolságra vannak az európai szárazföld legközelebbi pontjától. Az angol hadvezetőség jól tudja tehát, hogy céltalan volna ilyen állandó jellegű vállalkozás. Egy szovjet megbízott üdvözölte a kanadai csapatokat és közös lakomát is ültek az összműködés örömére. Hogy azonban a Spitzbergák aligha fognak szerepet játszani, mint támaszpontok a további hadműveletek során, az több mint bizonyos. — Háromszázötven esztendővel ezelőtt egy Barents Vilmos nevű hollandus szüntelen azon töprengött álmatlan éjszakákon át, hogyha ő keresztültörne az Észak jeges régióin, úgy utját folytatva bizonyára egyszer elérkezne Indiába. Szüntelenül izgatta a makacs hollandit ez a gondolat, míg végre rögeszméjét tettere váltotta. Elindult hazájából Északkelet felé és kalandosai közben már az Északi sark vidékén egy lakatlan országra bukkant. Azt hitte, hogy Grönland keleti részén van, holott a Spitzbergákhoz ért. Sokáig Terra nullus — senki földje — volt ez a szigetcsoport, mint ilyen, paradicsoma a bálna- és prémvadászoknak. Később onnan indultak ki a nagy sarkkutatók, ugyancsak klasszikus kísérletező telepe lett ez a sziget a geológusoknak, botanikusoknak, óceánográfusoknak és mindenrendű egyéb kényes tudomány művelőinek. A múlt század végén már a turisták is nagy számban keresték fel e messzifekvő szigeteket, hatalmas szállodák és telepek is létesültek ott. Valójában azonban akkor kerültek a Spitzbergák a nemzetközi gazdasági érdeklődés gyújtópontjába, mikor kiderült, hogy igen sok kőszén található ott a föld gyomrában. Az első vállalkozók amerikaiak voltak. A kőszénbányászati olyan remekül jövedelmezett, hogy egyre számszerűbben költöztek, munkások és vállalkozók a messzi szigetcsoportra és csakhamar kiépült a főváros is. Neve Long Jear City és az a legfőbb nevezetessége, hogy a világ legszigetibb városa. Később itt volt felszálló hely a sarki repülőknél is. Amundsen, Byrd és Willkins innen indultak veszedelmes felfedező utjukra, Alesund elhagyott bányavidékén még most is látható Nobile léghajó színjének összeroskadott csontváza. Most legújabbán ime az angolok is kikötöttek ezen a szigeten és háborus támaszpontot kísérletek meg létesíteni ott, ahonnan mind-egyik csak a tudomány hősei indultak harcba, hogy meghódítsák a Föld ismeretlen területeit a kultúra és civilizáció számára.

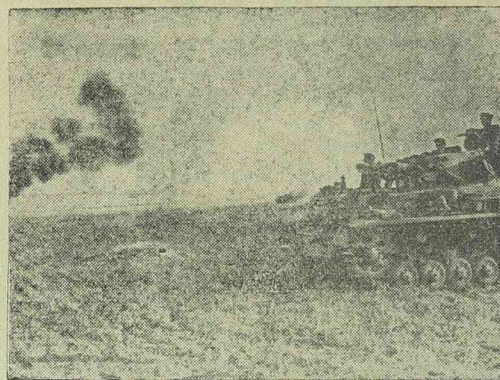
AMERIKA A NÉGEREK ÁLLAMÁBAN. Libériába amerikai mérnökök érkeztek, akik egy millió dollár költséggel repülőgéptámaszpontokat fognak ott létesíteni. Ezzel megkezdődött a légiút kiépítése Brazilián és Afrikán keresztül Kelet Ázsiáig. Libéria különben a világ egyetlen független néger állama. Két millió bennszülött néger kormányoz ott hetvenezer angolul beszélő néger. Pénzügyeit azonban mégis az Egyesült Államok garantálják, amelyek az adott kölcsönök révén bizonyos beavatkozást is gyakorolnak és szabadon tesznek-vesznek a független néger államban, mint azt ezen a szigeten is mutatja.

Dietl tábornok szemlét tart a keleti fronton egy német munkaosztag felett

Német katonák elfogtak egy bolsevistát, aki a gabonaföldön rejtőzött

Német tankok megleptek és megsemmisítettek egy szovjet gépkocsi oszlopot

Dakar nyugatafrikai francia kikötőben nincsen német tengeralattjáró támaszpont

Illetékes francia hatóságok ismételten és nyomatékosan cáfolják a brit rádióvalótlan és célzatos híreszteléseit

Vichyből jelenti a Havas-OFI-ügynökség: Francia-Afrika kormánybiztosa az alábbi közleményt adta ki:

Lehetetlenség mindazon valótlán és célzatos híresztelésekkel foglalkoznunk, melyeket idegen rádióadóállomások Francia-Nyugatafrikával kapcsolato-

san terjesztenek. A southamptoni rádió szeptember 14-én leadott híre, mely szerint Dakart a német tengeralattjárók támaszpontul használnák, hamis. Szinte nincs is szükség a cáfolatra, mindazonáltal ismételten és nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy Dakarban egyetlenegy német síncs. (Rador)

A rekvirált gépkocsik utáni adó elengedését kérhetik a tulajdonosok

A hadfelszerelési államtitkárság határozata értelmében kizárólag azok a gépkocsitulajdonosok kérhetik a kivetett adó elengedését, illetve csökkentését, akiknek járművét a hadsereg részére fizetés ellenében rekvirálták el és az nincsen a tulajdonos használatában.

A pénzügyminisztérium ezzel kapcsolatban közli az érdekeltekkel, hogy

a gépkocsiadó elengedésére, vagy csökkentésére irányuló kérelmeket csak abban az esetben veszik figyelembe,

ha a rekvirálási jegyzőkönyv bemutatásán kívül a kérelmező írásban igazolja, hogy a járművet fizetés ellenében rekvirálták el és az nincsen használatában. A

végleges adóleírást csupán akkor vezetik keresztül az adókönyvekben, ha a rekvirálás megszüntével az illető gépkocsitulajdonos hiteles másolatban bemutatja a rekvirálási bont, vagy közli, hogy a jármű állami tulajdonba ment át.

A minisztérium felhívja továbbá a figyelmet, hogyha a gyakorlandó ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy olyan gépjárműtulajdonos is kérte adójának elengedését, vagy csökkentését, akinek kocsiját fizetés ellenében rekvirálták,

illetve a jármű továbbra is saját használatában maradt,

adóeltérítés esete áll fenn és ennek értelmében járnak majd el.

A német, olasz, román és magyar külképviseletek eltávolítása után bezárták a teheráni bolgár konzulátust is

A vichyi kormány megbízottjának is vitás a helyzete

Teheránból jelenti a Havas-OFI-ügynökség: Az „Associated Press” úgy értesül, hogy Irán teljes elfoglalására azért kerül sor, mert a perzsa sah nem válaszolt idejében az angol-szovjet jegyzékre, mely a német, olasz, román és magyar állampolgárok kiutasítását és a vonatkozó konzulátusok bezárását követelte.

A Német Távíratok Iroda genfi munkatársa teheráni értesülés alapján közli, hogy az iráni bolgár konzulátust is bezárják. Hasonlóképp kétséges, vajjon elismerik-e a vichyi kormány kiküldöttjének diplomáciai jogát. Vichy megbízottja most van utban Teherán felé. (Rador)

A SZOVJET CSAPATOK ELFOGLALTÁK KARAGI VÁROSÁT

Amszterdamból jelenti a Német Távíratok Iroda: A teheráni angol követség közölte, hogy a szovjet csapatok elfoglalták Karagi városát, mely száztizenkét kilométerre van Teherántól. (Rador)

A MEGSZÁLLT IRÁNI TERÜLETEK BOLSEVIZÁLÁSA

Kabulból jelenti a Rador: Ideérkezett hírek szerint a Szovjetunió az általa megszállt iráni részek, valamint Észak-Perzsia bolsevizálását készíti elő.

Moszkva ugyanazzal a fortélyal él, mint annakidején Finnországgal szemben: a moszkvai rádió már napok óta a szemrehányások özönét zúdítja Irán jelenlegi kormányára és különösképp hadseregére, azt hangoztatva, mintha megszegték volna a fegyverszüneti feltételeket.

Az iráni munkásságot és parasztságot arra ösztökéli, lázadjon fel a jelenlegi rendszer ellen és a szovjet csapatok által megszállott falvak és városok élére állítsanak forradalmi kormányt. Az összes hatóságok bolsevizálása folyamatban van.

A Hood angol páncélos csatahajó pusztulásánál csupán három ember menekült meg

Amszterdamból jelenti a NII: A brit tengerügyi hivatal nyilvánosságra hozta a Bismarck német csatahajóval folytatott harc közben elsüllyedt Hood páncélos óriás tisztikarának és legénységének veszteséglistáját. A jegyzék ezernegyszázötvennyolc nevet tartalmaz, ebből kilencvennégy tiszt, ezeregyszázötvenkét altiszt és legénységi állomány-

beli, százhatvanegy tengerészkatona, négy ausztráliai tengerész és hét repülő. Az életüket vesztett tisztak között van Holland altengernagy, a brit tengerészeti tüzérség szakértője és Kerr, a Hood kapitánya. A páncélos pusztulását mindössze három ember élte túl.

Öt per egy könyvo miatt

— Neagu Radulescu író és karrikaturistát, a „Turnu Babel” című mű szerzőjét három színész és két író beperelte, mert személyiükkel sértő módon foglalkozott legújabb könyvében. —

Bucurestiből jelentik: Neagu Radulescu, az ismert író és karrikaturista néhány hónappal ezelőtt megjelent „Turnu Babel” című könyve, melyet a közönség valósággal szétkapkodott, bizonyos körökben kínos feltűnést keltett. A könyv közönségsikerét igazolja az a tény, hogy rövid időn belül tizenötezer példány elfogyott belőle, de amit sokan érdeklődve olvasnak, nem mindig nyeri meg az általános rokonszenvet. Így volt ez Neagu Radulescu könyvével is.

Hőseit a mindennapi életből vette, sőt meg is nevezte őket.

A botrányosnak minősített könyv már a harmadik kiadást is megérte, jelentős hasznot biztosítva a szerzőnek és kiadónak, amikor

három színész és két író pert indított Neagu Radulescu ellen, mert a személyiükkel foglalkozó sorokat sértőeknek minősítik.

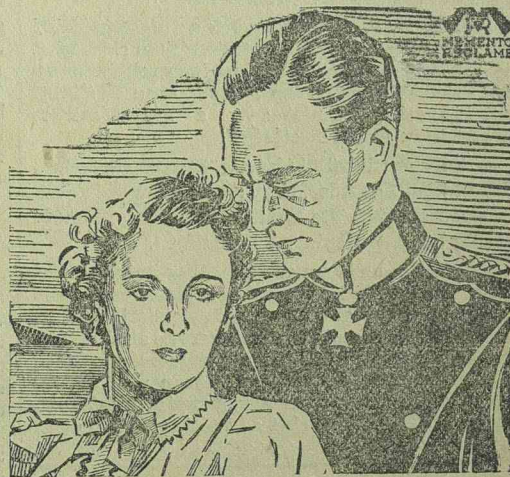
A bíróság a közeljövőben tüzi ki a tárgyalást az érdekes perben, mely elé a közönség érthető érdeklődéssel tekint.

Angliában gyűjtik a váltópénzeket. Genfből jelenti a NII: Az angol sajtó felhívást intézett Anglia lakosságához a pennys és félpennys részvények gyűjtése és beszügyeltatása érdekében. Az angol hadiipar nagy hiányt szenved rézben és bronzban.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
a nagyművek színháza

Ma premier!

Egy trónörökös és egy pincérleány szerelmi története! Egy elkényeztetett, az asszonyok által istentett férfi, megéli a szerelem nagy csodáját, amely életének döntő fordulatává válik! Napjaink leg-
jobb szerelmi meséje

Amikor őiensége szeret

A főszerepekben

Jenny Jugo, Gustav Fröhlich

Műsoron kívül az UFA-híradó külön kiadása

„A bálfi részvétel”

Előadások 3, 5, 7, 15 és 9:30-kor

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, 1, Brătianu-tér 3.

Telefon: 23-10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Emineșcu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Az életuntak hegye

A japáni szigeteken számos olyan vulkán van, amely még működik, ha nem is tüzes lávát, de legalább is mérges gázokat okád magából. Ezek közül az egyiket, az Osima szigeten levő Hihara-t az életuntak hegyének nevezik. Számos japáni, aki szerelmében csalódott, súlyos betegségben szenved vagy másféle gondja van, zárandokol oda, hogy magát a tüzes szakadékba vesse és elhibázott életére pontot tegyen. Minthogy ezeknek az öngyilkosjelölteknek száma erősen emelkedett, a japáni kormány elhatározta, hogy a rendőrséggel őrizteti a krátert s ilyen módon akadályozza meg az életunt emberek borzalmas öngyilkosságát. Egy 25 éves Okai nevű kereskedőnek mégis sikerült a vulkán kráteréhez felmászni. A szerencsétlen ember a mélységbe vetette magát. Alig pár métert zihant, s aztán egy kiálló sziklán fennakadt. Csupos, mérő gázok áramlottak Okai felé és amint élet és halál között lebegett, felébredt benne az életösztön. Minden erejét összeszedve felmászott a tüzhányó tölcésére. Három órán át tartott a borzalmas kráter megmásítása, de Okai végül mégis megmenekült a pokolból. Most fogja csak igazán megbecsülni az életet.

— ANTONESCU TÁBORNAGY ÜDVÖZLETE ÖFELSÉGE ELENA ANYAKIRÁLYNÉHOZ. Bucurestéből jelenti a Rador: Öfelsége Elena anyakirályné az országba történt érkezése óta eltelt első év alkalmából Antonescu Ion tábornagy-államvezető a következő táviratot intézte az uralkodó édesanyjához: Visszatérte utáni első évforduló alkalmával, kérem Felsődséget, fogadja tisztetélem kívánatát azzal a kívánsággal, hogy Isten segítse Felsődséget, hogy a dicsőséges román tettek teljesülésénél legyen mindig királyunk mellett. Antonescu tábornagy. Öfelsége Elena anyakirályné válaszában ezeket írta: Szavai mélyen megindítottak, teljes szívemből köszönöm a szép gondolatokat, Elena.

— Sebesült katonák betegszabadsága. Bucurestéből jelenti a Rador: A nemzetvédelmi minisztérium közli, hogy az ország belső részében levő kórházakban fekvő sebesültek felgyógyulásuk után öt napi szabadságot kapnak, kivéve, ha betegszabadságra van szükség. Azok, akik közvetlenül az arcvonal mögötti kórházakban fekszenek, jelentéktelen sérülésük begyógyulása után azonnal a frontra kerülnek.

— Különleges nyugtákönyvek a nemzetvédelmi illeték fizetésére. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a besszarábiai és bukovinai iparosok és kereskedők csak a hivatalos lap nyomdájában előállított nyugtákönyveket használhassák a négyszázalékos nemzetvédelmi illeték fizetésénél.

— A Führer üdvözlő távirata Mexikó alnökéhez. Berlinből jelenti a Rador, hogy Hitler vezér és kancellár táviratilag üdvözölte Mexikó köztársasági elnökét az ország függetlenségének évfordulóján.

— Kiuntalja az állam az általa behajtott községi adókat. Az utóbbi időben számos városi és községi előljáróság panasszal élt a pénzügyminisztériumban amiatt, hogy az állami pénzügyi szervek által bevételezett községi adókat a pénzügyigazgatóságok csak nagy késedelemmel, vagy egyáltalában nem utalják ki. A minisztérium a panaszok nyomán intézkedett, hogy az esedékes összegeket a letéti pénztár utján sürgősen fizessék ki.

Amateur-fényképeket
Nagyításokat
Reprodukciókat
készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE

Timișoara I., Piața Libertății 4. Tel. 34-30

— A japán külügyminiszter kihallgatása a mikádónál. Tokióból jelenti az NTI, hogy Toyoda külügyminiszter kihallgatáson jelent meg a mikádónál. A Domei iroda ezzel kapcsolatban úgy értesül, hogy a külügyminiszter különböző felvilágosításokkal szolgált a császárnak.

— Ujabb tizenegy szerbet végeztek ki Horvátországban. Zágrábból jelenti a Rador, hogy kedden újabb tizenegy szerb egyént ítéltek halálra, akik Szerajevó mellett megtámadták a csendőröket és merényleteket követtek el.

— Roosevelt küldöttének újabb kihallgatása a pápánál. Rómából jelenti a Rador: A pápánál tett kihallgatása után Miron Taylor, Roosevelt elnök külön kiküldöttje meglátogatta Montini bíboros, helyettes államtitkár és Tardini bíboros, a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjának titkárát.

— A rák leverte a csiga rekordját. A rák, az újabb megállapítások szerint véglegesen megdöntötte azt a lassúsági rekordot, amit évszázadokkal ezelőtt a csiga állított fel s amit a csigától senki el nem vitatott eddig. Egy angol természettudós éveken keresztül pontos megfigyeléseket és számításokat végzett a „Neptunus Pelagines” név alatt ismert tengeri rák gyorsasági viszonyairól. A pontos számítások alapján kitűnt, hogy a tengeri rák egy év alatt ötszfélszáz kilométeres utat tett meg állandóan egy irányban, míg a csiga ugyanennyi idő alatt negyvenkilométeres utat képes befutni. A csiga tehát a tengeri rákhoz képest egyenesen gyorsfutórekorder.

— Buenos Airesben német postaküldeményeket koboztak el. Buenos Airesből jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda munkatársa rámutat arra, hogy a japáni német nagykövetségnek küldött nyolevanhárom csomag átvizsgálásakor kitűnt, hogy a csomagok csak ifjúsági irodalmi műveket, német klasszikusokat tartalmaztak, egyetlen egy idegen nyelvű könyv nem volt közöttük. Ennek ellenére Jantus bíró, a parlament vizsgálóbizottságának kérésére, elrendelte a Japánba küldött csomagok elkobzását.

— A világ legöregebb fogpiszkálója. A Peruban (Délamerika) folytatott ásások során nemrégiben egy igen finoman földolgozott bronztárgy került a napvilágra, amely legjobban egy cipőhúzó kanálhoz hasonlított, és a tudósok sokáig törték a fejüket, hogy vajjon mi lehetett hajdanában e tárgy valóban rendeltetése. Végül is rájöttek, hogy a bronzdarab Peru őslakóinak fogpiszkáló gyanánt szolgált és a berlini „Fogpiszkáló Múzeumba” került, mely a német fogorvosok kulturtörténelmi gyűjteményeként ismeretes világszerte. Ily módon a híres gyűjtemény most a Peruban talált fogpiszkálóval gazdagodott, ahol ifjabb kollegáinak a társaságába került a világ legöregebb fogpiszkálója, amelyben megtalálhatók a régi rómaiak idejéből Shakespeare korából származó angol és a rokokó-idejében Franciaországban használt fogpiszkálók.

— Egy rendőr megölte feleségét és kisleányát. Tulceaiból jelentik: Névtelen feljelentés nyomán a Tulceaai ügyészség a Plugarilor utca egyik házában pincéjében elásva felfedezte Cioba Nicolae közrendőr feleségének és gyermekének omlásnak induló holttestét. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a kettős bűncselekmény elkövetője maga a közrendőr. A gyilkos elmondta, hogy feleségével összeveszett, aki kijelentette, hogy a gyermek apja nem ő, amire a nyolchónapos kisleányt kikapató bőséjéből és a földre dobta, aki azonnal meghalt. Felesége azzal fenyegette, hogy feljelenti a gyermek megölése miatt, amire a rendőr halmában megfojtotta az asszonyt, majd mindkét holttestet elásta a ház pincéjében.

Fekete gleccserek

Dél-Amerikában tudományos kísérletek folynak a hegyek jégpáncéljának, a gleccsereknek megolvasztására, mert így akarják termékenyebbé tenni azokat a völgyeket és területeket, amelyek eddig vízhiányban szenvedtek. A kísérletek folyamán jöttek arra a gondolatra, hogy a jégpáncél felbontható és megolvasztható egy egyszerű eljárással, ha a jég felületét fekete anyagokkal befestik. A fekete szén ugyanis lekötő a nap sugarait, az olvadás rendkívül gyors mértékben következik be, míg a fehér jégpáncél visszaveri a napsugarakat és ezért nem olvadnak fel sohasem a gleccserek. A braziliai Mount-Pargos hegyvidékén egyelőre kétszáz négyszáz kilométernyi területen festették feketére a gleccsereket, kétezer munkás dolgozik éjjel-nappal, hogy a világ első mesterséges folyóját technikai eljárással levezessék a kopár völgyekbe és ott a lehorodott iszap és földréteg rakódása után termékenyvé tegyenek hatalmas területeket. Amennyiben ezek a kísérletek beválnak, a munkát tovább folytatják és a legújabb hírek szerint Rio de Janeiróban máris megalakult a világ első „gleccserfestő” részvénytársasága.

A virágoknak is lehet lázuk

Dr. Blaringhem botanikus professzor egy olyan különleges hőmérőt csinált, amellyel meg lehet mérni a virágok hőmérsékletét is. Elég nehéz feladat volt, mert közönséges hőmérővel szó sem lehetne róla, hogy a finomtestű virágok hőfokát olyasféleképpen lehessen megmérni, mint ahogy az ember méri hóna alatt a testének hőmérsékletét. Blaringhem tanár a hőelektromos hatás alapján csinálta meg virághőmérőjét, melylyel úgy lehet mérni a hőmérsékletet, hogy a mérés nem zavarja a virág állapotát. Méréseiből érdekes dolgok derültek ki. Így például megmérte egy rózsabimbó hőmérsékletét, mikor az hosszú szárazság után, kiadós esőt kapott. A bimbó hőmérséklete csodálatosképpen kilenc fokkal volt magasabb, mint a környezet hőfoka, ami tulajdonképpen annyit jelent, mintha azt mondanánk, hogy a virágnak magas láza lett a hirtelen megázástól. Ez az adat is sokban megerősíti a nobeldíjas Jagadis Chunder Bose indiai tudósnak azt a megállapítását, hogy a virágok is elkábulhatnak, mint az állatok.

— Az aradi katolikusok üdvözlötték a minoriták új vezetőit. A minorita-rend római legfőbb előjárósága által az erdélyi minorita-rend élére most kinevezett új vezetőséget csoportosan keresték fel az aradi római katolikus hívek és a katolikus egyesületek vezetői és szerencsés kiválasztásukat fejezték ki P. Novák R. Mihály új rendfőnöknek, P. Szalay Albert helyettes-rendfőnöknek és rendi titkárnak, valamint P. Vas Dezső dr.-nak, aki a rendi hittudományi iskola élére került és végül P. Korom Antal Pál házfőnöknek, P. Harsányi Vince, a rendfőnök másodszisztense jelenleg nem tartozkodik Aradon.

Érdekes madárfészkek. A madártan tudósa, az ornitológusok egy franciaországi börtvár közelében fűrészfészket fedeztek fel, mely bór hulladékból készült s egy városkában, ahol nemrégiben bucsu volt, sárgarigófészket, melyet szertentinszalagokból épített magának a madár. A fészkek helye is igen furcsa néha és meglepő: találtak már levélzsekrényben, utcai lámpán, vasuti koscsikban, pályaudvari haragokban, sőt ágyu torcsikában is madárfészket. Kokinkában is érdekes módon építi fészket a barázdapillegető. Vastag leveleket használ fel, csőrével lyukat fur beléjük s aztán összefűzi azokat egy szállal, melyet egy nagy pókfajta gubójából szerez magának.

— A washingtoni francia nagykövet Cordell Hullnál. Newyorkból jelenti az NTI: Henry Haye washingtoni francia nagykövet félórás megbeszélésen volt Cordell Hull külügyi államtitkárnál. A megbeszélés után a nagykövet kijelentette, hogy a kihallgatáson a két ország kapcsolatát vizsgálták meg.

— Százhatvan embert kivégeztetett. Barcelonából jelenti a Rador: A barcelonai rendőrség lefűrtöztatta Llovet Arnal Rafael, a spanyol nemzeti munkaközpont volt elnökét, aki a polgárháború idején nem kevesebb, mint százhatvan embert végeztetett ki.

— Roosevelt visszatért sétahajózásáról. Washingtonból jelenti a Rador: Roosevelt elnök a „Potomac” jachtot hétvégi sétahajózáson volt és hétfőn érkezett vissza Washingtonba.

— Japán hang az angolszász világhuralmi törekvések ellen. Tokióból jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda munkatársa beszámol Soigo Nagano japán nemzetipárti vezér nagyszabású beszédéről, melyben elítélte London és Washington japánellenes politikáját és rámutatott arra, hogy az angolszászok mindenáron fenn akarják tartani világuralmukat.

— Lefűltek egy hírdet zsebtolvajt. Craiova-ból jelentik: A rendőrség közegyei tartóztatták Vasile Iancu craiovai egyént, a hírdet zsebtolvajt, akit „Dădica”-nak is hívnak. „Dădica” éppen egy gyanútlan utas zsebében kitorászott a vonaton, amikor a hatóság emberei lefűltek.

Követhetőség

- Hány éves vagy most, Manyi?
- Huszonnyolc.
- Érdekes! Ezelőtt két évvel is ennyit mondtál...
- Hát... igen... tudod, én nem szoktam máról holnapra megmásmint a kijelentéseimet...

FORDITÁST

román és magyar
nyelven, okmányo-
kat, irodalmi- és
szakmüveket

VÁLLALOK

Címeiket a timișoari kiadóba kérek

Tűz egy bucureștii raktárban

A Viata című bucureștii lap beszámol arról, hogy az elmúlt napon a fővárosi Dornei-utca 7. szám alatt lévő anyagraktárban nagy tűz pusztított.

A tűz a hajnali órákban tört ki és a tűzoltóság megfeszített munkája után csak reggel nyolc órára sikerült teljesen eloltani. A helyszínen megjelent Popescu Dumitru tábornok belügyminiszter, Radu Gheorghe tábornok rendőrprefektus és Modreanu Rodrig tábornok főpolgármester. A tűz kitérésének okát még nem tudták megállapítani, miután a raktár éjjeli őrét súlyos égési sebekkel kórházba kellett szállítani és kihallgatása egyelőre lehetetlen.

— **Aradi üzletek új zárójára.** Az aradi munkafelügyelőség közli, hogy Arad város területén az üzletek új zárójára a következő: szeptember 15-től ismét a május 15-ig érvényben volt zárórendelet érvényes, vagyis minden üzlet reggel 8 órakor nyit és este 7 órakor zár, kivéve a szombatokat és az ünnepeket megelőző napokat, amikor este 8 órakor zárnak. A déli záróra egy órától három óráig tart. Ez alól kivételt képeznek könyvkereskedések és papírüzletek, amelyek reggel fél nyolckor nyitnak, délből 13—15 között tartanak zárva és este 7 órakor zárnak, kivéve a szombatot és az ünnep előtti napot, amikor 8 órakor van záróra. Fűszer- és élelmiszerüzletek reggel hét órakor nyitnak, délből 13—15 óra között tartanak zárva, este pedig 8 órakor van a záróra. A külvárosi fűszer- és élelmiszerüzletek, amelyek a Saguna-ut, Aurel Vlaicu uton kívül esnek, a Mossotzy-telepek és micalacaiak, a vámtól túl, reggel fél 7 órakor nyitnak, délből 13—15 óra között tartanak zárva és este 8 órakor zárnak.

— **Uj román konzul Nagyváradon.** Budapestről jelenti a Rador: Horthy Miklós magyar kormányzó hozzájárult Marina Mihai nagyváradi román konzul kinevezéséhez.

— **Aradi nyugdíjasok figyelmébe.** Az aradi nyugdíjasok kölcsönös segélyező egyesülete Str. Eminescu 20 felhívja tagjait, hogy sürgősen fizessék be tagsági díjaikat, mert ezentúl a pénztárnok senkit sem keres fel a lakásán és a hátralékosokat törlik a tagok sorából. Elnökség.

— **LEMONDOTT A PERZSA SAH.** Párisból jelenti a Rador: A teheráni rádió közölte, hogy a perzsa sah, egészségi okokra hivatkozva, fia javára lemondott Irán trónjáról.

— **Gyilkosság Arad megyében.** Az arad megyei Repsi község csendőrsége jelentette az aradi ügyésznek, hogy a falu határában megtalálták Moisa Sanda községbeli 26 éves asszony holttestét, amelyen sérülések nyomai látszanak és a halált fojtogatás okozta. A gyilkossággal egy cigányt gyanúsítanak, kihallgatása folyamatban van.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arccrém, esteli és nappali használatra. 1 tégyel ára lei 60.—, GENIUS-puder 1 doboz ára lei 60.— FÖLDES GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— **Fővárosi nivóju, izléses, modern berendezésű cukrászda nyílt meg ma Aradon, a színház-épülettel szemben, a Banca Romaneasca palotájában.** Boian Péter, a kitűnő készítményeiről városzerte ismert cukrászmester, hogy nagy közönségének stílusosabb és kényelmesebb helyiségben lehessen szolgálatára, ide helyezte át cukrászüzletét, költséget és fáradságot nem kímélve kívánt az uri közönségnek kellemes és modern cukrászüzlettel rendelkezésére állani. Már a belépéskor ragyogó tisztaság és meleg otthonosság érzése fogja meg a látogatót. Az állványon a cukrászárú pompásabbnál-pompásabb remekei sorakoznak. Naponta friss készítésű sütemény-különlegességek, elsőrendű gusztarék, finom bonbonok és cukorkák tömegében válogathat az uri közönség, mely éppen úgy mint a múltban, most bizonyára még inkább felkeresi Boian Péter, a kitűnő készítményeiről, izléséről és előzékenységről általánosan ismert cukrászmester ragyogóan berendezett új üzletét, ahol kiváló likőr-készítményeket is felszolgálnak. Hisszük, hogy Boian Péter — ki néhány éves működésével a legtehetősebbmő elismerést vívta ki a közönség körében — új üzletét szívesen fogja a finom inyenéséget szerető uriközönség látogatni.

— **Nem sikerült megállapítani az Aradon talált holttest kilétét.** Megirtuk, hogy Aradon a Mos Ajun-utca környékén, a vasúti sínen középkori férfi holttestére akadtak. Az ismeretlen férfi kilétét még nem sikerült megállapítani és ezért a rendőrség büntügyi osztálya kéri, hogy amennyiben valaki reáismerne, jelentse a rendőrségen. A középtemetű, zömök férfi körülbelül 45 éves lehetett, kis bajszot viselt, cipő nem volt a lábán, haja barna és amikor a szerencsétlenség vagy az öngyilkosság történt, részeg volt.

— **Katolikus fiuinternátus Aradon.** Az aradi római katolikus egyházközség kéréssel fordult a közoktatásügyi minisztériumhoz az aradi római katolikus főgimnázium vidéki növendékeinek elhelyezése érdekében létesítendő internátus engedélyezéséért. Az internátust az egyházközség a Mosóczy-telepen levő saját épületében óhajta elhelyezni, ahol negyven diák kaphatna helyet. A szükséges berendezést és felszerelést Arad magyarsága adná össze. Az intézet igazgatója Blédy Géza dr. főgimnáziumi tanárt jelölték ki.

— **BULGÁRIA VÁLASZOLT A SZOVJET JEGYZÉKRE.** Szófiából jelenti a Rador: A bolgár kormány, moszkvai követe útján, hétfőn eljuttatta válaszigyzékét a szovjet kormányhoz. A bolgár kormány válaszában határozott formában kijelenti, hogy a szovjet jegyzék minden állítása, mely szerint Bulgária nem tanúsítana lojális magatartást a Szovjetunióval szemben, igazságtalan. A bolgár válaszigyzék a továbbiakban kitér a szovjet jegyzék többi állításaira és azokat sorra megcáfolja.

— **Jelentkezniök kell a munkaszolgálatról hazajött zsidóknak.** Az aradi rendőrség felszólította az aradi zsidókat, akiket bármilyen címen (felmentés, betegség, szabadság stb.) hazaengedtek munkahelyükről, hogy legkésőbb ma, csütörtökön jelentkezzenek a rendőrség állambiztonsági hivatalnak négyes számú szobájában. A jelentkezőknek magukkal kell vinniök az itthontartózkodásukra vonatkozó iratokat.

A fővárosi nivóju, modern berendezésű

Boian-cukrászda

ma csütörtökön újra megnyílik, új helyiségében Aradon a színházzal szemben, Banca Romaneasca-palota

Naponta friss sütemény-különlegességek, bonbonok és cukorkák, elsőrendű gusztarék és egyéb finom készítmények nagy választéka találhatóak.

— **Két hirtelen halál az aradi utcán.** A Marasesti-utcában hirtelen összeesett és meghalt Sperneac Ioan volt városi tisztviselő, az aradi nyugdíjasok egyesületének elnöke, a Romanul-uton pedig Sohag József araduloui 56 éves lakos halt meg. A halált mindkét esetben szívizélhűdés okozta.

— **Lemondott a magyar közellátási miniszter.** Budapestről jelenti a Rador: Laky Dezső közellátási miniszter benyújtotta lemondását. Horthy Miklós kormányzó Györffy-Lengyel Sándor tábornokot nevezte ki a megüresedett tóra betöltésére.

— **Leesett a szekérről.** Rucar község mellett Moldoveanu I. Sultina ötvenéves parasztszönyv fát hordott haza az erdőből Egy hidnál a fával megrakott szekér febillent, az asszony leesett és a kerek alá került. Oly súlyos zúzódásokat szenvedett, hogy kórházba kellett szállítani.

— **Bombamerénylet a zágrábi telefonközpont ellen.** Zágrábról jelenti a Rador: Vasárnap délután a zágrábi telefonközpont ellen kommunista merénylet történt: bomba robbant, mely károkat okozott. A merényletet valószínűleg az angol ügynökök készítették elő.

— **Aradon több mint 200 kihágási jegyzőkönyvet vettek fel a rádióellenőrök.** Aradon több bizottság működik, amelyek a rádióelfizetöket és a rádióhallgatókat ellenörzik. A bizottságok eddig több, mint kétszáz kihágási jegyzőkönyvet vettek fel. Akiknek nincsen rendben a rádióelfizetésük, sürgősen jelentkezzenek a rádióhivatalban, hogy ügyüket rendezzék.

— **Kinevezték a nankingi kormány bucureștii követét.** Nankingból jelenti a Rador: A nankingi kínai nemzeti kormány Lifang, a kantoni kormány egy magasrangú tisztviselője személyében kinevezte bucureștii követét.

— **Angol-szász ügynökök újabb uszító hadjárata.** Berlinből jelenti a Rador: A von Thernann, Németország buenos-airesi nagykövete ellen folytatott uszító hadjáratával kapcsolatban a német külügyminisztériumhoz közelálló körök sejtetni engedik, hogy erre vonatkozólag még sok mondanivaló van. Éppen úgy, mint a Belmonte-esetnél is, most Argentínában használtak fel egy ugynevezett kompromittáló iratot, amely azonban — így állítják határozottan — nem származik egyetlen német hatóságtól sem. Ebből az alkalomból megemlítik a Laborda-bizottság által említett vádat, amely szerint a német diplomáciai szolgálat egyes tagjai állítólag meggazdagodtak, mert a német kolónia kehelében végzett jótékonycélu gyűjtésnél befolyt összegeket eltulajdonították volna. Hasonló állítást csak az kockáztathat meg — mondják illetékes német körökben — aki megszokta, hogy ilyen módon jusson vagyonhoz. Minden más személy — mondották még Berlinben — a becsülettel összefehetetlennek találja, hogy ilyen állításokat hangoztasson.

— **Darlan szemlentja.** Vichyből jelenti a Rador: Darlan tengernagy, helyettes francia miniszterelnök Marseilleből Toulouseba érkezett, ahol a hadsereg és a tengerészet intézményeit tekintti meg.

Ügyeletes gyógyszertárak

Csütörtökön, szeptember 18-án Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (Marasesti-utca és Consistorul-utca sarok), Janka (Regele Ferdinand-ut) és Weisz (Avram Iancu-tér).

Szeptember 13-tól 19-ig Brasovban a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Scholtes (Str. Brancoveanu 7.) és Schmidt (Str. Hirscher 14.)

Mozi

Kitüntetett román film. Velencéből jelenti a Rador: Vasárnap került sor a velencei nemzetközi filmkiállítás versenyzői között a díjkiosztásra. A közművelődési filmek versenyében többek között Románia is kitüntetést nyert. Az elismerésben részesült román film címe: „Románia harca a bolsevizmus ellen.”

Aradon a mozik műsor a csütörtökön a következő: Corsó: Intermezzo (amerikai film). Fórum: Amikor Öfenséges szeret (német film).

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64

Bőráadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Ma rendkívüli bemutató, Romániában legelőször a CORSO-ban

Az amerikai filmversenyen első díjat nyert film. Ennél megkapóbb, bájosabb, emberibb és szebb filmet még soha sem készítettek. Művészetben játványosságban felülmul minden eddigi filmet:

INTERMEZZO

A főszerepben:

INGRIED BERGMANN

a legújabbban felfedezett nagy star GRETA GARBOHOZ kasonló, sőt művészetben és szépségben még őt is felülmuló filmművésznő és

ESSLIE HOWARD

a mai élő legnagyobb színész.

Felejthetetlenül emlékezetes élménye lesz annak, aki ezt a filmet megnézi. Filmben eddig még ennyi művészet, ötlet, szellemesség, lelkiség nem volt felhalmozva, mint ebben a gyönyörű műremekben.

A legújabb Ufa híradó

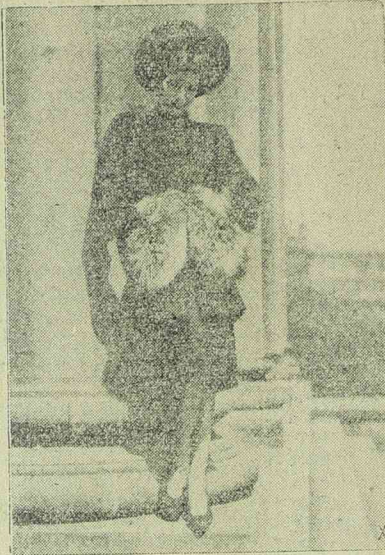
A NŐI DIVAT UJDONSÁGAI

Legujabb őszi kalap felhajtott széllel

Szővetruha fekete bluzzal

Fekete szövetből való komple szőrmediszitással

Selyemből készült modern kalap sállal

SPORTTESEMÉNYEK

A svéd sportsajtó legyőzte a svéd atlétikai szövetséget

A svéd- finn atlétikai viadal elmaradása következtében műsor nélkül maradt vasárnapon a svédek érdekes válogatott viadalt rendeztek egymás között. Ujságírókból alakult háromtagú bizottság és a hivatalos szövetségi válogató bizottság állított össze egy-egy csapatot a legjobb svéd atléták közül úgy, hogy az egyik számmal az egyik, a másiknál a másik választott először. Az egyik csapatot elnevezték a „Sajtó”, a másikat pedig a „Szövetség” csapatának és a stockholmi stadionban szabályszerű kétnapos válogatott viadalt rendeztek a két csapat között.

Az ötlet nem bizonyult rossznak: az atléták mind rajt-hoz álltak, az első napon 13.000, míg a másodikon 15.000 nézője volt a versenynek, amelyen pompás küzdelmek és jó eredmények alakultak ki.

A 100 métert Nilsson I nyerte 11, a 200 Strandberg 22.1 mp alatt. 400-on szoros küzdelem volt: 1. Ljunggren 49.3, 2. Franzén 49.4, 3. Bergström 49.7, 4. Bergqvist 49.9 mp. 800-on a „sajtósok” elverték a bajnok Malmberget. 1:53.8 volt Nilsson, 1:54.5 Andersson B. és 1:55 Malmberg ideje. Az 1500-on „öldöklő” mezőny volt, a nagy harc azonban a taktikázás miatt csak gyilkos hajrát hozott, de az idő nem a legjobb: 1. Hägg 3:58.4, 2. Andersson 3:58.6, 3. Kälmarne 3:58.8, 4. Ahlsén 3:59.6. Az 5000-et Hellström

nyerte 14:42.6-tal a 14:63-at futó Nilsson előtt. 10.000-en Östbrink 30:32.6-ot. Pettersson 30:34.6-ot futott Kitünö idők. 110 m-es gátfutásban az évek óta veretlen Lidman a hatodik gátban felbukott és a legnagyobb meglepetésre utolsónak futott be. Arneberg győzött 15 mp-el. A 400-as gátat Larsson 54.5 mp-el könnyen nyerte.

Nagyszerű időt hozott az akadályfutás, Arwidsson 9:05.2 idővel győzött.

Az ügyességi számok közül a magasugrás hozta a legjobb eredményt. Ödmark és Duregard 194 cm-t ugrott. A rudgrásban Gustafsson a négy méter átugrása 416 cm-el kísérletezett és ez is majdnem sikerült neki. Jó eredmény volt a gerelyhajításban is, Atterwall 67.64-et, Eriksson 66.09 m-t dobott. Kalapácsvetésben a fiatal Eriksson 54.80 m-es dobásával csak három centivel maradt el a svéd csúcseredménytől. A 4x100-as váltót 42.6 mp-el a „szövetség” nyerte a 42.7-et futó „sátóval” szemben. 4x400-on a 3:19.4 alatt győző „sajtó” eredményét megsemmisítették.

Igy is 110:100 arányban győzött a sajtó csapata.

A svédek örülnek az eredményeknek, büszkéek az öltre és úgy vélik, hogy ezt minden évben érdemes lesz megrendezniük.

Vasárnap kezdődik a timisoarai kerületi bajnokság

A kerületi bajnokság vasárnap vízi kezdetét összesen tíz csapattal. A változás annyi, hogy úgy az UDR, mint Bocsa, valamint a Chinezul-CAMT is részt vesz a bajnokságban második csapatával, viszont az Electrica tartalékcsoportja visszalépett. Vasárnap a következő műsor lesz:

CFR II—Ancora, CFR-pálya 11 órákor, Progresul—Patria, Electrica-pálya 11 órákor, Banatul—Vulturii, Banatul-pálya 11 órákor, Chinezul-CAMT II—GS Bocsa Banatul-pálya 14.30 órákor és UDR II—Juventus Resitan, esetleg Timisoaran.

KETTŐS MÉRKŐZÉS A BASARABIA-KUPÁBAN

Vasárnap a Basarabia-kupában újra kettős mérkőzés lesz. Ezuttal az Electrica-pályán: fél 3 órákor Chinezul CAMT—CFR, fél 5 órákor Electrica—Politechnica.

Tekesport

Az aradi városbajnokság állása

A második forduló eredményei után ismét helyreállt az eredeti sorrend, mely a multhéten elmaradó Crisana—Prieten mérkőzés következtében átmenetileg változást hozott, annál is inkább, mert e héten a

Tricolor kiegészítő barátságos mérkőzést játszott a Macelarival, mely eredmény nem számít a bajnokságban. A három élcapat így egyformán tíz mérkőzést játszott és egymástól 2—2 pontnyi távolságban van. A Gutenberget veszített és erre a győző Transilvania felzárkózott utána. A Rapid újabb győzelmével, a Fortuna nyomában van és csak fahátránnyal van mögötte. A városbajnokság állása jelenleg a következő:

1. Prieteni	10	9	—	1	1918	18
2. Tricolor	10	8	0	2	1856	16
3. Crisana	10	7	—	3	1865	14
4. Gutenberg	11	6	—	5	1832	12
5. Transilvania	11	5	—	6	1974	10
6. Fortuna	11	4	—	7	1867	8
7. Rapid	11	4	—	7	1860	8
8. Metalurgist	10	2	—	8	1625	4
9. Infratirea	11	1	—	10	1591	2

A Macelari egyéni versenye élénk érdeklődést váltott ki és a jól megrendezett 5 dobásos versenyben a legjobb egyéni versenyzők vettek részt. A két pompás tiszteletdíjért hatalmas küzdelem fejlődött ki és a többszörös holtversenyeket eldöntő rádobások után a következő sorrend alakult ki: 1. Wittmer (Prieten) 23 fa, 2. Curila (Prieten) 23 fa, 3. Párducz (Metal) 23 fa, 4. Pascu (Infr.) 18 fa, 5. Bali (Macelari) 18 fa, 6. Wingeron (Rapid) 18 fa, 7. Drecin (Gutenberg) 18 fa.

Sportuerek mindenfelől

Vasárnap a német atléták több különböző versenyen vettek részt. Ime néhány jobb eredmény: Scheuring 100-on 10.6, 200-on pedig 22.3 idővel győzött. Warnemünde 1500-on 3:56.4, 3000-en 8:42.6 idővel lett első. Kalapácsvetésben 51.82 m-t ért el, míg súlylökésben Wölke 15.01 m-t.

A svéd atléták közül Hägget és Lidmant hívták meg az olaszok a szeptember 21-i milánói nemzetközi meghívásos atlétikai versenyre. A magyarok közül — amint arról már beszámoltunk — Csányi, Szabó, Szilágyi, Csaplár, Várszegi és Zsuffka kapott meghívást.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 18

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.40 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádió hirodó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Hanglemezek. 19 Művészeti szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, utána torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Elbeszélések 10.45 Felolvasás. 12.10 Szalonzenekar hangversenye 12.40 Hírek. 13.30 Zenekari hangverseny. 14.30 Hírek. 15.20 A rádiózenekar hangversenye. 16.45 Hírek 17.15 Ének. 17.45 Előadás. 18.10 Cigányzene. 18.45 Helyszini közvetítés. 19 Hírek. 19.20 Ének. 19.40 Előadás. 20.10 Hanglemezek. 20.30 Bajor Gizi verseket szaval. 21.10 Hegedűhangverseny. 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek. 23 Idegennyelvű hírek. 23.30 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 19

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Román-német katonára. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, utána torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 és 10.45 Előadások. 12.10 A rádiózenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Tánccsúszka. 14.30 Hírek. 15.20 Zongora-hangverseny. 15.40 Háziasszonyok beszélgetnek. 15.55 Énekhangverseny. 16.15 Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Énekhangverseny. 17.50 Előadás. 18.10 Hangverseny. 18.50 Sport. 19 Hírek. 19.20 Zenekari hangverseny közvetítése Rómából. 19.50 Hangképek. 20.20 Az operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.20 Cigányzene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.30 Tánccsúszka. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

= KÖZGAZDASÁG =

A bőrközpont végzi a bőranyagok szétosztását

A közellátási államtitkárság közli az érdekeltekkel, hogy a bőranyagok szétosztása az illetékes kereskedelmi kamarákkal és megyei prefekturákkal történt egyetértésben megy végbe és a megállapított hónapokénti mennyiséget ennek megfelelően utalják ki. A kiutalást, mint az államtitkárság végrehajtó

szerve az országos bőrközpont (ORAP) végzi. Minden olyan igénylést, amely nem egyeztethető össze a nemzetgazdasági minisztérium 1941—42. számú határozatával és amelyet közvetlenül a minisztériumhoz, vagy a közellátási államtitkársághoz intéznek, nem vesznek figyelembe.

NEM CSERÉLIK BE A RÉGI KÉTSZÁZALÉKOS NEMZETVÉDELMI BÉLYEGEKEKET. A pénzügyminisztérium az érdekeltek tudomására hozza, hogy miután a régi kétszázalékos nemzetvédelmi illetékbélyeg becserelési határideje augusztus 15-én lejárt, erre irányuló kérelmeket nem fogad el.

Napi négyszázötven vagon tízfia érkezik Bucureștibe. A Bucureștibe irányuló tüzfaszállítmányok az utóbbi hetekben jóval túlhaladták az előző hónapokban érkező mennyiséget. Így, amíg júliusban a naponta befutott legkisebb mennyiség hetvenkilenc és a legnagyobb háromszázötven négy vagon volt, addig augusztusban a két szám száznyolcvanegy és négyszázötven között váltakozott. Szeptember első két hetében kétszázharminc és négyszázhatvan vagon közötti mennyiséget szállítottak el a bucurești teherpályaudvarokról.

Bessarabiából hoznak kukoricát. A közellátási államtitkárság megállapítása szerint, bár elegendő készlet áll rendelkezésre, az utóbbi időben alig kapható kukoricát. A szükségletek kielégítésére intézkedés történt, hogy Bessarabiából és a Dnyeszterentulról hozzanak kukoricát. A nemzeti szövetségeti hivatal által lekötött kétezer vagon mennyiség leszállítását már folyamatban van. (Rador.)

Ujabb mezőgazdasági géprendelések Németországban és Olaszországban. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint eddig mintegy háromezer traktor és másfajta mezőgazdasági gépigénylés futott be. Ebből ezret teljesítettek. A továbbiak kielégítése végett bizottság utazott Németországba, hogy az ottani gyáraknál újabb rendeléseket eszközöljön. Amennyiben az a torinói gyár, amellyel a minisztérium tárgyalást folytat, januári szállításra elfogad megrendelést. Olaszországba is bizottság megy, hogy a rendelést a helyszínen megejtse.

Mezőgazdasági helyzetjelentés. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint az augusztus 31-től szeptember 6-ig terjedő héten bőséges eső hullott a Bánágban, Erdélyben, Moldovában és Dobruzdában, Oltenj és Muntenia északi részén is elegendő csapadék volt, míg a két tartomány déli részén csak itt-ott esett eső, aminek következtében a vetések csapadékhányattal küzdenek. Az idő ezen a héten mindenütt hideg volt. A csapadékos időjárás miatt a cséplés és szántás megskatizásokkal folyt.

Kereskedelmi malmok őrlési aránya. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a kereskedelmi malmok az előirt nyolcvanöt százalékos őrlémény tizenkét százalékból fehér lisztet és hetvenhárom százalékból néplisztet kötelesek előállítani.

Tíz lei egy kenyér Aradon. Mintegy két héttel ezelőtt az aradi sütőiparosok kérték az illetékes hatóságokat, mint megírtuk, hogy a hetven dekás népkenyér darabját ne 10 leiert, hanem 11 leiert árusíthassák. A minisztérium az aradi pékek kérését nem hagyta jóvá és mint már közöltük, a népkenyér darabja Aradon a pékségekben továbbra is tíz lei marad, viszonteladónál vagy házhoz szállítva pedig 10.50 lei az ára. A 2—5 kilós kenyér kilója a pékségekben 12 lei, viszonteladónál, vagy házhoz szállítva 12.50 lei. Felszólítja a város ellátásügyi hivatala a lakosságot, hogy amennyiben valaki drágábban akarná árusítani a kenyeret, azonnal jelenteni kell illetékes helyen.

Megalakult a köolajlerakati építési részvénytársaság. A köolajlerakati építési alakult köolajvállalati társaság 323 millió 645 ezer 967 lei alaptőkével megalakult. A társaság főrésztvényesei között vannak az alábbi köolajvállalatok: Astra, Romana, Concordia, Romano-Americana, Steaua Romana, Redevanta, Petrol-Block, Sospiro, Starnaphta, Petrolul Romanesc, Rafinaria Titan és Rompetrol.

SZIGORUAN MEGBÜNTETIK, AKI A MEGÁLLAPÍTOTT ÁRÁRN DRÁGÁBBAN VESZ, VAGY ELAD GABONÁT. A közellátási államtitkárság felhívja a gabonatermelőket és kereskedőket figyelmét, hogy a megállapított árán drágábban történő vétel és eladások kimerítik az áruszóra vétség fogalmát és szigoruan büntetik. Az államtitkárság ezzel kapcsolatban utasítást adott az ellenőrző szerveknek.

Fűrészáru-exportőrök kötelezettsége. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a fűrészáru-exportőröknek közvetlenül a külkereskedelmi igazgatóságtól kell kérniük az eladási szerződések jóváhagyását és a kiviteli engedélyt.

Nem emelik a gyapju árát. A nemzetgazdasági minisztérium újlag közli, hogy nem emeli a gyapju jelenlegi árát. Ezzel kapcsolatban az államtitkárság emlékezteti a gyapjubirtalókat, hogy a megjelölt határidőig feltétlenül szolgáltatassák be készleteiket a gyapjgyűjtő központokhoz, mert ellenkező esetben büntetésnek teszik ki magukat.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.81—45.54. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szováj korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16—3.28, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 757.44—787.22, egyiptomi font 776.91—807.50, palesztinai font 760.29—790.21.

Határidő napló

SZEPTEMBER 20:

A helyi és kombinált folyamhajózási áruszállítási díjszabás husz és a személyszállítási díjszabás huszonöt százalékos emelése.

A behajtási pénzügyigazgatóságok megkezdik a négyszázalékos kamatozású „Renta unificata 1941” elnevezésű állami kötvények szétszórását.

SZEPTEMBER 30:

A román és az országban állomásozó német katonai egységek részére történt szállítások után esedékes bélyegilleték, fogyasztási és forgalmi adó eddig a napig kifizetendő.

Behozatali regiszterek láttamozása lejár.

Rekvirálási bónok bevonása és kifizetése eddig a napig történik.

Fa- és gumitalpu textilcipők vámkedvezménye lejár.

A VÖRÖS POKOL

Építő Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

1

— Nincsen mit beismernem.

— Hát akkor tudd meg, hogy az egyszer már kimondott halálos ítélet alól most már nem szabadulsz. De ne gondold, hogy azt hamarosan végrehajtják rajtad. Nem, előbb penészedj meg a fogházban és rohadjon el a lelked.

Ezzel visszavitetett a börtönbe.

Tudtam, hogy sorsom megpecsételődött. Nyugodtan vártam a halált. Csangot, a sárga kínai hóhért, aki apámat és szolgálókat kivégezte, elintéztem magam és ezenkívül segítettem Katjusának több véres kezű kommunisztá eltenni láb alól. Katjusával együtt ezenkívül számos jó orosz férfinak és nőnek voltam támogatására. Azzal a tudattal ültem a belügyi népbiztosság pincebörtönében, hogy tölem telhetőleg megtettem a kommunista iga alatt nyögő Oroszország iránti kötelességemet.

Sokat beszélgettem az öreg Zinovjev báróval, aki egyre csak sopánkodott, hogy mi lehet a lányával, akiről semmi értesülése sincsen. Az idős államtanácsost a lelki kínoknál kívül a testi szenvedések is elérve és mondhatatlanul gyötörték. Azt hiszem, hogy vízbetegségbe esett, mert mindkét lába erősen megdagadt, felüffedt és alig tudott felállni.

— Nem félek a haláltól, — hajtogatta nem is egyszer — csak azt szeretném megérni, hogy a mindenható Isten kegyelme folytán, még egyszer hírt hallhassak a lányomról.

Pedig a véghetetlen jószágú Teremtő akkor már sokkalta nagyobb kegyet tartogatott számára.

Egyik délben a szokottnál is mélyebb volt a homály börtönünkben. Ebből arra következtettünk, hogy odakint borús, felhős az ég.

Egyszerre megnyílt börtönünk ajtaja és a külsőbön egy vörös katona jelent meg,

— Hej, tavaris Grigorij Danilovics Zinovjev!
— Igen, — felelte a báró olyan hangosan, amint tudott.

Beteg lábai azonban nem bírták el és erőltlenül visszaesett a pricesre

Kétszer-háromszor is megismételte a felkelést, de hasztalanul.

A vörös katona már türelmetlenkedni kezdett és felém ordított:

— Te fiatal tavaris, segíts az öregnek.

Zinovjevnek a válla alá nyultam és úgy vezettem. Lassan haladtunk, mert alig volt jártányi ereje.

— Bizonyosan kihallgatásra visznek, — sugta utközben — de ha szerencsém van, úgy ítélethirdetésre. Remélem, hogy az ítélet halál lesz.

— Gyorsan, gyorsan, — kiáltott nógatóan többször is a katona, amíg végre az ajtóig értünk.

— Tavaris, — kérte ott Zinovjev a vörös katonát — engedd meg, hogy ez a fiatal tavaris támogatasson engem, mert látotok, hogy magam nem tudok kihallgatásra menni.

— Nem bánom, vezessen a tavaris. Egyébként nem kihallgatásra mégy, hanem vendéged érkezett.

— Vendégem, — csodálkozott Zinovjev — nem tudom, kicsoda látogathat meg engem.

— Majd meglátod, tavaris. Valami matuskád, nagynénéd jött el hozzád. Ugy mondta, ha jól értetem, hogy Akulina Pavlovna a neve.

— Ilyen nevű néném csakugyan van, — sutogta Zinovjev — vajjon miért jött hozzám?

— Majd megmondja, — biztatta az őt, — csak kapaszkodj fel a felszínre. Ott vár rád az egyik szobában. Már reggel kért engedélyt a találkozáásra veled, de csak most kapta meg.

Lassan felértünk az egyik földszinti folyósóra, amelynek homályos végén megállottunk egy csukott ajtó előtt. Ott ismét megszólalt az őt, de előbb alaposan körülnézett, hogy nincsen-e a közelben egy másik katona, vagy egyéb neki nem kívánatos személy.

— Az a rendelet, — mondotta — hogy ebben az üres szobában találkozzatok. A parancs értelmében nekem is jelen kellene lennem a találkozásnál, de, — mondta, — elhívted, nem érdekel engem, hogy egy vén matuska mit mondhat egy vén embernek. Hát

azért, ha nem sajnálnál tölem néhány kopejkát, szívesen itt strázsálok az ajtó előtt pár percig és csak akkor nyitok majd be, ha esetleg valaki érrefelé közeledik.

Zinovjev bólintott a fejével és a zsebeiben kotorászott, végül előhúzott egy pénzdarabot:

— Derék tavaris vagy, galambocskám. Kíváncsi vagyok, hogy jószágodért áldjanak meg az összes szentek. Itt van egy félrubel. Utolsó pénzem. Annak a katonának tartogattam, aki majd elkísér utolsó utamra a vesztőhelyig. De majd csak kézfogást juttathatok neki. Vedd jószívvvel ezt a pénzt, barátocskám.

— Köszönöm, atyuskám. Segítsen meg az Isten. És ha majd tényleg kivégezni visznek, majd igyekszem, hogy én kísérhesselek el, miután a nacsáj-pénzt már ideadtad.

Kinyitotta az ajtót és egyetlen szóval sem tiltakozott, hogy Zinovjev bárót, akit a két hónap alatt tartottam, hogy össze ne essen, bekísérjem.

Beléptünk és a katona behuzta az ajtót mögöttünk.

A szobában, amely a világitást sűrűn rácsosított ablakon keresztül kapta, minden butorzat egyetlen lóca volt. Beléptünkkor a lócáról öreg, hajlott dereku anyóka emelkedett fel. Arcából alig lehetett valamit látni, mert azt a nyaka felől sálak, a homloka felől pedig kendők teljesen bebugyolálták.

Zinovjev meghatottan rebegte:

— Isten hozott, édes néném, Akulina Pavlovna. Nagy vigasz nekem a te látogatásod. Azt hiszem, hogy általad megtudok valamit gyermekeimről.

Remegő, fátyolos hangon válaszolt a látogató: Örömmel jöttem hozzád, kedveském, Grigorij Danilovics. De mondjad csak, kicsoda ez a tavaris, aki veled van? Talán őrződ? Vagy hivatalosan kell jelen lennie találkozásunkon, hogy aztán beszámoljon róla?

— Ó, nem, aranyoskám, Akulina Pavlovna. Ez a fiatalember éppen olyan fogoly, mint magam is. Fia egykori barátomnak, Tobeljev gárdaezredesnek. A vörös katona jóvoltából és elnézéséből kísért ide, mert nem tudok egyedül járni.

Csodás változások ment erre keresztül a látogatóm.

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés husz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt lei pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28—10. II kerületben: Hayer-tőzsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45—06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoid trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Ispan, hosszabb gyakorlattal, gazdaságba kerestetik. Felesége baromfityésztéshez, háztartáshoz értsen. Jelentkezni 8—9 és 14—15 óra között. Timisoarán, telefon 19-01. (2256)

Ferfekt kézikötő nőket állandó munkára azonnal keresek. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3593)

Fodrász segédet keresek azonnalra. Zahari Miklós Brasov, Str. Aurel Vlaicu 124. szám. (3134)

GYÓGYSZERÉSZT vagy gyógyszerésznőt diplomával, vagy anélkül, feltétlenül megbízható, három nyelvet beszélőt, hosszú alkalmazásra, azonnali belépésre keresek. Csillag-gyógyszertár, A. Gönözy, Alba-Iulia. (3118)

Műszerész tanulót keres Ritt irógép műszerész. Arad, Bul. Reg. Maria 18. (3602)

Nagyobb gazdaságban bizalmi állást talál idősebb, lehetőleg magányos uriember. Cim a timisoarai kiadóban. (2270)

Házmasterpár felvétetik. Arad. Str. Gheorghie Ionescu 17. (3631)

Komoly, megbízható, jó bizonyítvánnyal rendelkező mindenfelvétetik. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (3636)

Idősebb személyt házmesternek 1 holdas kerteshez, felesébe, október 1-re. Timisoara-Freidorf, XIX-ik utca 1. sz (2271)

Allást keres

39 éves katonamentes, komenciós béresnek tanyára, vagy privátháznál állást keres. Cim Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3591)

Főkertész Clujon és Constantan 14 évig volt szolgálatban, speciálta virágkertesben, ark rendezésben, zöldségtermelésben, valamint gyümölcsben is. Teljesen hadmentes, megfelelő állást keres. Kovács János, Timisoara I. Str. Matei Corvin 4. (2248)

Egy 45—50 év körüli nyugdíjas tisztviselő raktárnoki, pénzbeszedői, vagy irodai állást vállalna. Ajánlatokat „Tisztességes” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (2273)

Lakás

Üres szobát keresek a IV. kerületben, fürdőszoba- és konyhahasználattal, október 1-re. Ajánlatok „Jól fizetek” jellegre a timisoarai kiadóba adandók le. (2259)

1 szobás fűtőszobás garçon lakás hideg meleg folyóvízzel okt. 1-re kiadó. Cim a timisoarai kiadóban. (5004)

Szépen butorozott szoba I. kerület közelében, csendes uriembernek kiadó. Érdeklődni Timisoara IV. Spl. Tudor Vladimirescu 10. d. u. 3—4 óra között. (2267)

Angora-gyapjút

veszek állandóan a legmagasabb napi áron Angar, Periam Angora gyapjufonóda

Szépen butorozott utcai szoba, folyóvízzel elő és fürdőszobával azonnalra kiadó. Timisoara I. Str. Milano 8. földszint. (2268)

2 Szobás butorozott földszintes lakás kerekese, konyha használattal, okt. 1-re vagy 15-re. Ágyeművel rendelkezem. Cimeket: Idősebb házaspár jellegre, Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3632)

Egy vagy kétszobás modern lakás egyedül álló személynek, kerestetik, lehet zónában is. Cim a timisoarai kiadóban. (2274)

Adás-vétel

Veszünk literes üvegeket 10 leiert Flora likörgyár Arad

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, iróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákát, egyes butorokat. Percellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst disztárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, irógépet, könyvritkacsgót, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3022)

Varrógépet, kerékpárt veszek. Sambura mechanic Arad, Calea Banatului 12. (3545)

Eladó elköltözés miatt jó helyen levő penzió teljes berendezéssel. Cim Elekes hírlap-irodában, Brasov. (3136)

Tisztítórongyot veszünk minden mennyiségű. Mecher, Timisoara III. Strada Francoveanu 6. (2226)

Veszek antik oszlopos órát, antik poharat, kristályt, márkás porcellánt, szőnyeget minden méretben. Jó árat fizetek. Biedermaier régiségkereskedés Timisoara I, Str. Mercy 1. Telefon 11—77. (2251)

Kitünő bő házikoszt elvitelre kapható. Arad, Str. Rusu Sirianu No. 20. ajtó 2.

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, otománok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

Használt tölgy-gerendák, épület-fa, feldolgozó, egy új takaréktűzhely és egy gyálapad eladó. Arad, Str. Dr. Romul Velicu 14. (3590)

Gyümölcsfa megrendeléseket őszi szállításra már előjegyzésbe veszek. Vitye Károly faiskolája, Cenadul Vechiu, Timisoara. (3551)

Kössön kézikötőkészüléken szabad idejében otthon gyorsan, olcsón. Bemutatás ingyen a bánáti képviselőnél. Timisoara I. Piata Unirii 5, II. em. ajtó 16. (3125)

Világos komplett teleháló és más butordarabok eladók. Cim Rudolf Mosse hirdetőben Arad, Str. Eminescu 8. (6000)

Eladó új hosszú bélelt női kabát, ágyterítő garnitúra, sezlion takaróval. Timisoara II., Str. Geneva 32. (2269)

Aradon, a Piactér közelében sarkház 3 parkettás szoba, konyhás és 4 kisebb lakással 1,300.000 leiert, Belváros szélén jó földszintes ház 2 szoba, konyhás lakással, műhelyépítéssel és kerttel 450.000 leiert, Gradisten 7 éves ház kétszer 1 szoba konyhás lakással és kerttel 260.000 leiert eladó.

Lőrinez ingatlaniroda

Arad, Eminescu-u. 24

Háztelek és gyümölcsös eladó. Ugyan itt földagy elvihető. Arad. Str. Mocioni 37 (3628)

Keresek 30-tól 50 holdig földet tanyával Bihor-, Arad-, vagy Timismegye bármelyik részén. Kézpénzért, vagy elcsatolt területen levő tanyámmal cserélnék. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3633)

Rádiólámpát, Tungstram CL2-öst, újat, vagy használtat megvételre keresek. Levelezőlapon ajánlatot, ármegjelöléssel, az alábbi címre kérek: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (5008)

Portable irógépet megvételre keresek. Ajánlatot gyártmány- és ármegjelöléssel Rudolf Mosse hirdetőirodába Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (5009)

Gyermekkoszt és kiságyat bérbevennek, három hétre. Ajánlatokat a timisoarai kiadóba. (2272)

ANGORA

Olító, Fésű, Drótkéle, Viscojod desinfektor, mindig kapható Külföldről importálva. ANGAR, Periam, Angora gyapjufonóda

Nagy teljes házat közeli külvárosban, valamint mély gyermekkoszt kifogástalanul keresek. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. 3619)

Egy „Cito” mérleg eladó. Arad, Str. Metianu 1. Fisch üzlet. (3612)

Kézi-stráfkocsi eladó. Arad, Str. Sava Raicu 84. (5011)

Gyöződjön meg róla, sehol elegáns modern kalapok szerényebb áron nem vehet. Atalakítás előnyös áron. Fűzők rendelésre. Weinbergerné Donáth Elza. Kalap és fűző üzletében, Arad, Str. Metianu 15. Fűzők rendelésre. (3637)

Ok t a t á s

Olasz nyelvre kezdőket (diákokat is) bevált módszer szerint, jótányosan oktatok. Biztos, gyors eredmény! Jelentkezéseket már csak korlátozott számban vállalhatok. Érdeklődők forduljanak a timisoarai kiadóhoz.

Különbétele

Pianino rendes házba bérbeadó. Ajánlatokat „Pianino” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (5015)

7—800.000 Lei tőke kerestetik jöbblezésttel árjaizált kötöttáru üzlethez; csendes társ vagy kölcsön, aktíven résztvenni lehetséges, hölgy előnyben. Ajánlatokat „Azonnal” alatt a timisoarai kiadóba. (3138)

Nagy raktárt, vagy gyári helyiséget azonnalra keresek. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3634)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliomtejkremet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Igazolvány-írányképek

a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piata Libertăti 4.

Hirdessen

a Déli Hírlapban!

Jegyvezzen

Visszacsatolási kölcsönt!